

NY START FÖR SKELLEFTEÅ

Liberalerna Skellefteå
Valprogram 2022

Kära invånare i Skellefteå kommun!

Vårt motto är att **friheten måste försvaras**. Enligt socialliberalismen, vår liberala riktning, har offentlig sektor – stat, region, kommun – en mycket viktig roll att spela för att öka friheten. **Liberalerna Skellefteå vill vara en politisk handlingskraft** till det.

Skellefteå kommun är möjligheternas kommun. Vår uppgift är att tillsammans med Dig ta till vara och utveckla dessa möjligheter.

Skellefteås framgångar är en nationell angelägenhet. I detta program förklarar vi Liberalerna Skellefteå om vad vi tycker är viktigast att göra under de kommande åren. Hot mot frihet, demokrati och mänskliga rättigheter kommer från många håll idag, i Sverige, i världen. För oss liberaler är det en viktig uppgift att värna frihet, demokrati och mänskliga rättigheter. Vi liberaler kommer alltid att vara en röst för att det ska löna sig med utbildning, ansvar, erfarenhet, ambitioner och att göra rätt för sig. Vi prioriterar framför allt skola, äldreomsorg och att motverka psykisk ohälsa bland unga framför prestigebyggen, byråkrati och tvivelaktiga projekt. Varenda människa ska ha möjlighet att bestämma över sitt eget liv och jobba hårt för att uppfylla sina drömmar. **Hela Skellefteå ska vara möjligheternas kommun, för alla.**

Vårt arbete vill vi gärna utveckla tillsammans med Dig!

Innehåll

Kära invånare i Skellefteå kommun!	1
Skola och utbildning	3
Framtiden börjar i klassrummet	3
Näringsliv och kompetensförsörjning	4
Miljö- och klimatpolitik	5
Jämställdhetspolitik	6
Integrationspolitik	7
Socialpolitik	7
Politik för årsrika	8
Det är när vi är äldre som vi är mest individuella.....	8
Ett tryggare Skellefteå	9
Tillväxt- och trafikpolitik	10
Kulturpolitik	11
Idrott och hälsa	12

Skola och utbildning

Framtiden börjar i klassrummet

- ☑ **Skolan behöver vara en plats där varje elev får förutsättningar att lyckas.**
- ☑ **Skolan är en av kommunens viktigaste uppgifter.**
- ☑ **Utveckla ungdomsfullmäktige** så att de får något att bestämma över.
- ☑ **Aktivt skolval för alla elever** – nej till kommunal styrning av vilken skola du ska gå på.
- ☑ **Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap.**
  - Samtliga elever efter nio år ska få gymnasiebehörighet.
  - Fler elever ska ta gymnasieexamen efter tre år.
  - Även yrkes- och hantverksutbildningar ska vara attraktiva alternativ.
  - Lärlingsutbildningsplatserna ska utökas.
  - Likvärdigheten mellan kommunens skolor ska öka.
  - Nyanländas förkunskaper och behov av insatser och utbildning ska tidigt kartläggas.
  - Arbetet med att stärka skolan i kommunens ytterområden ska fortsätta.
- ☑ **Färre avhopp från gymnasiet** genom ökade antagningskrav till studieförberedande program och fler platser på yrkesförberedande program.
- ☑ **Fler lärlingsutbildningar på gymnasiet.**
- ☑ **Ingenting är viktigare för en bra skola än skickliga lärare och rektorer.**
  - Kommunen ska erbjuda bästa tänkbara arbetsvillkor, en god fysisk arbetsmiljö, trygghet, lugn och studiero.
  - Lärare ska respekteras av elever och föräldrar för sin professionalitet.
- ☑ **Höga och likvärdiga krav ska ställas på alla skolor och ersättningsnivåerna ska spegla det ansvar skolan tar för elever som behöver mer stöd.**
- ☑ **Skolan ska tidigt upptäcka elever som far illa.**
- ☑ **Skolframgång är den viktigaste skyddsfaktorn för ungas framtid.** Socialtjänsten ska bidra till att barn och unga som behöver sociala stödinsatser klarar skolan med bra kunskapsresultat.

- ✓ **I grundskolan ska det vara minst tre lärarledda lektioner i idrott per vecka.**
- ✓ **Alla elever som efterfrågar modersmålsundervisning och som har rätt till den ska erbjudas sådan.**
- ✓ **Fritidsverksamheten med lek, rörelse och träning i att läsa, skriva och räkna ska utvecklas.**
- ✓ **Fler aktörer för utvecklade fritidsgårdar.**
- ✓ **Alla elever har inte förutsättningar att utvecklas i stora klasser.**
  - Särskola och träningskola ska garantera att det finns speciallärare och specialpedagoger med kompetens att anpassa utbildning och träning till varje enskild elev.
  - Särskilda undervisningsgrupper med specialpedagogiskt stöd ska byggas ut på alla skolor och mer kvalificerat stöd ska kunna ges i varje del av kommunen.
  - Insatser från socialtjänsten och barn- och ungdomspsykiatri ska vid behov kunna integreras.
- ✓ **I skolor finns idrottshallar och andra lokaler som inte nyttjas utanför skoltid.** De ska kunna användas till lärläsning, av föreningslivet och andra.
- ✓ **Förskolan ska präglas av hög kvalitet, låga avgifter och bra tillgänglighet för alla.** Barngrupperna ska vara små.
- ✓ **Samtliga förskolor ska arbeta med fokus på språket.** Även matematik ska tränas i förskolan.

Näringsliv och kompetensförsörjning

- ✓ **Fri företagsamhet innebär frihet för individer, minskat utanförskap och ökade skatteintäkter.**
- ✓ **Det ska vara lätt att driva företag i Skellefteå.**
- ✓ **Utmaningsrätt** – privata företag ska ha rätt att begära upphandling av kommunala tjänster som kommunen gör i egen regi.
- ✓ **Förbättrat företagsklimat och fler kvinnliga företagare.** Ja till RUT-tjänster och företagande inom vård och omsorg.
- ✓ **För näringslivets utveckling är tillgången till arbetskraft avgörande, inte minst för etablering av huvudkontor.**

- ☑ Skellefteå ska också verka för att ett universitet etablerar sig i vår kommun.
- ☑ Näringskluster där det råder god samverkan mellan näringsliv, kommun och myndighet ska ges goda förutsättningar att utvecklas.
- ☑ Skellefteå ska verka för att locka större arbetsgivare att etablera sig i hela kommunen.
- ☑ Skellefteå ska ha en fungerande bostadsmarknad med goda kommunikationer.
- ☑ Tillståndsprövningen ska vara enkel och obyråkratisk. Tiden för att få bygglov ska kortas.
- ☑ Se behoven av arbetstillfällen där kraven på utbildning och erfarenhet inte är så stora.
- ☑ Ett första arbete är viktigt för alla.
  - Erbjud ett traineejobb få en första referens.
  - Ungdomar som står långt från arbetsmarknaden ska ha företräde till kommunala sommarjobb.
- ☑ För dem som har behov av det ska arbete inom Skellefteå kunna förenas med svenskundervisning.
- ☑ Verksamheter som kommunen bedriver ska kunna utsättas för konkurrens.
- ☑ Besöksnäringen är viktig för Skellefteå.

Miljö- och klimatpolitik

- ☑ **Kampen för klimatet är vår tids ödesfråga.** Skellefteå ska senast år 2040 vara klimatneutralt. All marktrafik i innerstaden ska gå på el 2030. Kommunens förvaltningar ska vara fossilfria till år 2030.
- ☑ **För en hållbar utveckling kommer det att krävas omställningar.**
  - Den biologiska mångfalden värnas och gröna korridorer upprätthålls för kommunens ekosystem.
  - Koldioxid måste avskiljas vid stora förbränningsanläggningar och lagras långsiktigt.
  - Tekniken för kolin fångning ur luften måste utvecklas.
- ☑ **Fler träd i stadsmiljön, gröna väggar och tak samt ett bättre tillvaratagande av vatten.**

- ✓ **Antalet koloni- och odlingslotter skall utökas.**
- ✓ **Antalet laddstolpar ska utökas kraftigt.**
- ✓ **Byggandet ska bli mer klimatsmart och arbetet med cirkulärt byggande ska vara vägledande.**
- ✓ **Kommunen ska underlätta för miljösmarta val** genom bland annat bättre möjlighet att källsortera och bättre förutsättningar för bilpooler.

Jämställdhetspolitik

- ✓ **Frihet är rätten att bestämma över sig själv och forma sitt liv.**
- ✓ **Jämställdhet mellan kvinnor och män ska genomsyra de kommunala verksamheterna.**
- ✓ **Löneskillnader på grund av kön ska upphöra.**
- ✓ **Stabil och långsiktig finansiering av arbetet mot våld i nära relationer.**
- ✓ **Kommunens bostadsbolag ska aktivt verka för att vuxna personer som flyttar in i samma lägenhet också tillsammans skriver under hyreskontraktet.**
- ✓ **Att anmäla ska aldrig innebära någon risk för den som anmäler.**
- ✓ **Hedersnormer är ett allvarligt hot mot individens frihet och ska motverkas.**
- ✓ **Stopp mot hedersbrott – aktivt arbete för att minska människors utsatthet.**
- ✓ **Kommunen ska verka för att fler män deltar i föräldrastödsprogram.**
- ✓ **Förskolorna ska ha ett genusperspektiv.**
- ✓ **Särskilt pojkar misslyckas ofta i skolan och löper risk att få sociala problem och dras in i kriminalitet.** Satsa tidigt på deras läskunnighet för att ge dem en bra framtid.
- ✓ **Varje barn och ungdom ska ha rätt att hitta och uttrycka sin egen sexualitet.**
- ✓ **Barnkonventionen ska genomsyra allt arbete inom Skellefteå.**

Språk för att tillhöra

Jobb för att tillföra

Integrationspolitik

- ✓ **Integration innebär att var och en själv kan forma sitt liv så länge det inte inkräktar på andras frihet att forma sitt.**
- ✓ **Bygg fler stora lägenheter.**
- ✓ **Svenska språket är nyckeln till framtiden.**
- ✓ **Vägen till jobb ska kortas för nyanlända.**
- ✓ **Ökad öppenhet i lokalpolitiken.** Ja till öppna nämndsammanträden och utveckling av möjligheterna till medborgarförslag.

Stark socialtjänst

för ökad frihet

Socialpolitik

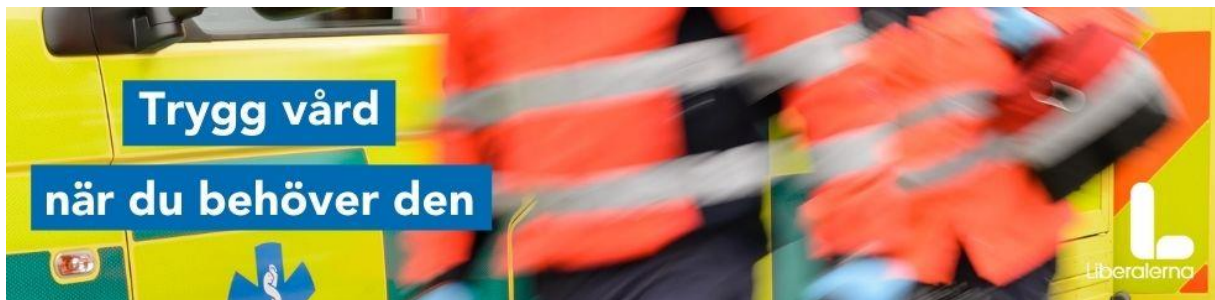
- ✓ **Socialpolitiken är Skellefteå kommuns skyddsnät.**
- ✓ **Skolan är den enskilt viktigaste skyddsfaktorn för ungas framtid.** Socialtjänsten ska därför bidra till att stärka skolgången för barn och unga som behöver sociala stödinsatser.
- ✓ **Det är inte lätt att själv hitta rätt.** Socialtjänsten ska göras snabbtillgänglig via telefon och nätet.
- ✓ **Socialtjänstens medarbetare ska finnas där hjälpen efterfrågas:** på polisstationer för brottsutsatta, på familjecentraler för vårdnadshavare och barn och på akutboenden för hemlösa.
- ✓ **Placerade barn har rätt till trygga och säkra uppväxtförhållanden och en bra skolgång.**

- ☑ **Inga barnäktenskap i Skellefteå kommun** – minderåriga som är i socialtjänstens vård ska inte placeras hos make, maka eller sambo.
- ☑ **Civilsamhället kan på många områden komplettera kommunens socialpolitik.**
- ☑ **Köerna till barn- och ungdomspsykiatri ska kortas och vårdcentraler och barn- och ungdomsmedicinska mottagningar bemannas med kuratorer och psykologer.**
- ☑ **Antalet bostäder för personer med funktionsnedsättning måste bli fler för att möta det behov som finns.**

Rädda LSS! Rätten till personlig assistans ska skyddas.

- ☑ **Inför medborgarservice för döva.**
- ☑ **Uppsökande team inom socialtjänsten ska förstärkas med psykiatrisk och medicinsk kompetens.**
- ☑ **Ingen människa ska behöva begränsa sitt liv på grund av våld eller förtryck.**
- ☑ **Den som inte kan försörja sig själv och sin familj kan få ett tillfälligt ekonomiskt stöd.**
- ☑ **Arbete med romska brobyggare ska inledas.**

Politik för åsrika

Det är när vi är äldre som vi är mest individuella

- ☑ **Alla har rätt till en värdig ålderdom.**
- ☑ **Äldre som behöver boende eller hemtjänst ska ha stor valfrihet.**
- ☑ **Gemensamt journalsystem för regionen och äldreomsorgen i kommunen**
- ☑ **Måltiden är en glädjestund på dagen.**
- ☑ **För att hemtjänsten ska fungera väl krävs det att det finns kompetent personal** som vill stanna kvar och utvecklas inom yrket och erbjuds attraktiva anställningsformer.
- ☑ **Valfrihet inom hemtjänsten** – vi tillåter privata utförare, du väljer vem som hjälper dig.

- ✓ **Automatisk rätt till plats i särskilt boende** om hemtjänstinsatserna inklusive resekostnader blir dyrare än en plats i särskilt boende.
- ✓ **Hos äldre kan minnen av krig, flykt och andra umbäranden komma tillbaka.** Det är angeläget att personal inom äldreomsorgen har kunskaper om posttraumatiskt stressyndrom (PTSD).
- ✓ **En fast omsorgskontakt i hemtjänsten är viktig** både för dem som får hemtjänst och för att öka attraktiviteten och kompetensen i yrket.
- ✓ **Välfärdsteknik kan vara ett viktigt komplement i vården och omsorgen av äldre.**
- ✓ **Det ökade antalet äldre innebär behov av fler senior- och äldreboenden.** Förbättrat samarbete mellan kommunen och regionen - ja till mellanvårdsboende och hospice.
- ✓ **Årsrika ska självklart ha rätt att tacka nej till det erbjudandet ifall de vill fortsätta bo hemma.**
- ✓ **Erbjud HBTQI-seniorer en egen avdelning med utbildad personal när det planeras ett nytt vård- och omsorgsboende.**
- ✓ **Demensvården ska förbättras.**
- ✓ **Skellefteå kommuns äldreomsorg och socialtjänst ska samarbeta med äldrepsykiatri i Region Västerbotten för att ge hjälp till äldre med psykisk ohälsa.**
- ✓ **Bättre stöd till människor som frivilligt vill vårda sina anhöriga.**
- ✓ **I väntan på en lagändring som ger kommunerna rätt att anställa läkare bör försöksverksamhet påbörjas.**
- ✓ **Ofrivillig ensamhet bland äldre är ett stort problem.**

Ett tryggare Skellefteå

- ✓ **Många drar sig i dag för att vittna eller anmäla brott.** Kommunens trygghetsplanering ska i det syftet förstärkas.
- ✓ **Barn och unga som utsätts för "sugardejting",** det vill säga nätprostitution, ska få stöd av socialtjänst, polis och sjukvård. De som arbetar med frågan ska få särskild utbildning.

☑ **Trasig gatubelysning, klotter och skräpiga parker skapar otrygghet.** Skellefteå ska stärka sina insatser för att hålla bättre ordning.

☑ **Segregation ska motarbetas i vår kommun.**

Tillväxt- och trafikpolitik

☑ **Skellefteå ska vara en tät och levande kommun dit fler människor kan söka sig för att arbeta, studera och förverkliga sina drömmar.**

☑ **Kommunen ska ta fram generella områdesplaner där områdenas helhetsbehov beaktas.**

☑ **Fler bostäder ska byggas så att fler kan flytta till en större lägenhet, flytta hemifrån eller från någon annanstans.** Det ska vara en blandning av hyres- och ägarbostäder, hyrköp och moderna kollektivhus.

☑ **I områden där hyresrätter är den dominerande upplåtelseformen ska fler bostadsrätter byggas och hyresgäster som så önskar kunna friköpa sina lägenheter.**

☑ **Skellefteå bör bli en pilotkommun i att tillämpa friare tolkning av byggregler.**

☑ **Parker och grönområden gör kommunen till en vackrare och trevligare plats.** De ska värnas och underhållas. Fler gator ska kantas av träd och fler småparker anläggas.

☑ **Det ska vara enkelt och tryggt för människor att förflytta sig.** Kollektivtrafik, gångstråk, cykelbanor, knutpunkter och vägnät ska rustas upp och byggas ut.

☑ **Skellefteå ska vara en hållbar, dynamisk, vacker och öppen kommun, nu och i framtiden.** Påbyggnationer för nya våningar på redan existerande byggnader ska underlättas.

☑ **Skellefteås trafikmiljöer ska göra Skellefteå vackrare och mer tillgänglig där alla kan ta sig fram.**

☑ **Ny teknik och nya färdmedel ska välkomnas.**

☑ **Alla ska ha möjlighet att röra sig i centrala stan vintertid vilket förutsätter en bra och jämställd snöröjning.** Prioriteringen av kollektivfilerna är självklar och snöröjningen för gångtytor ska bli bättre.

✓ **Buller i kombination med dålig luft kan bli ett stort hälso- och miljöproblem.** Ett aktivt arbete ska bedrivas för att genom sänkta hastigheter, elektrifiering och tyst asfalt minska buller på bostadsgator.

Kulturpolitik

- ✓ **Ökade resurser till kulturverksamheter i kommunen.**
- ✓ **En fri konst och kultur är grundläggande för individens och samhällets frihet.**
- ✓ **Biblioteken är ryggraden i bildningssamhället.**
- ✓ **Den konstnärliga friheten är en grundbult för stadens kulturpolitik.**
- ✓ **Vid Skellefteås eget byggande ska en-procentsregeln tillämpas.**
- ✓ **Skellefteås uteliv lockar fler och fler människor.** Därför är det viktigt att det finns tillräckligt med lokaler som krävs för ett mångsidigt utbud med scener för musik och föreställningar.
- ✓ **Utveckla en matkultur i Skellefteå** genom att ge goda förutsättningar till näringen.
- ✓ **Människors rätt till tillgång till information, och att fritt uttrycka sina åsikter, får inte inskränkas.** Skellefteå kommun ska öppna för att bli en internationell fristad för förföljda författare och kulturskapare.

Det ska vara roligt

att idrotta

Idrott och hälsa

- ✓ **Det ska vara lätt att vara fysiskt aktiv och idrotta i Skellefteå.**
- ✓ **Fler idrottsanläggningar ska byggas.**
- ✓ **Privata initiativ ska uppmuntras.**
- ✓ **Det ska vara lätt att boka tider i idrottshallar.**
- ✓ **Förutsättningarna för att utöva idrott ska vara jämlikt.**
- ✓ **Våld och hot i samband med idrott är oacceptabelt.**
- ✓ **Elitidrotten måste i hög grad finansiera sin egen verksamhet.**
- ✓ **Det ska vara roligt att idrotta.**

**Framtiden
är redan här**

Jens Wennberg
Ordförande Liberalerna Skellefteå